

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش کمیسیون ملی

بررسی مسیر لین برق ۵۰۰ کیلو ولت از پلخمری الی ارغندی

اول

کمیسیون ملی بر مبنای حکم شماره ۵۷۷ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۹ جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به منظور انجام امور ذیل ایجاد گردید:

۱. مطالعه، بررسی و ارزیابی اسناد، تمامی مدارک و شواهد مربوط به ماسترپلان بیست ساله برق افغانستان شامل تمامی اسناد دولتی، سکتور خصوصی از جمله شرکت فیشنر (FICHTNER) و نهاد های ذیربط بین المللی.
 ۲. یافتن و بررسی دلایل انتخاب و رد هر یک از مسیر های دوگانه برای تمديد لین انتقال برق ۵۰۰ کیلوولت از پلخمری الی ارغندی از طریق بامیان و یا سالنگ.
 ۳. ارائه گزارش همه جانبه از اجراءات و یافته ها، حاوی پیشنهادات مشخص جهت حل مشکلات با در نظر داشت منافع علیای کشور و وحدت ملی مردم افغانستان، طی مدت ۱۰ روز به مقام عالی ریاست جمهوری.
- کمیسیون ملی جهت تعمیم فقره اول ماده دوم این حکم اسناد زیرین را مورد مطالعه و ارزیابی قرار داد:

۱. قرارداد تهیه ماستر پلان میان بانک انکشاف آسیایی و کمپنی مشورتی فیشنر بنا به درخواست وزارت محترم انرژی و آب (۲ دسامبر ۲۰۱۰).
۲. عقد قرارداد تهیه پروژه های ماستر پلان میان برشنا شرکت و کمپنی مشورتی فیشنر (۱۷ اکتوبر ۲۰۱۱).
۳. پیشنهاد و منظوری سفر جهت اشتراک در مجلس کاری تحت عنوان Power Sector Master Plan Final Workshop and Working Session (۱۳ جنوری ۲۰۱۳).
۴. مینوت جلسه که به تاریخ ۱۱ و ۱۲ فبروری ۲۰۱۳ در شهر شتوتگارت آلمان دایر گردید.
۵. مینوت جلسه Kick Off با کمپنی مشورتی فیشنر آلمانی به تعقیب جلسه ماستر پلان در شهر شتوتگارت (۱۳ فبروری ۲۰۱۳).

۶. گزارش مقایسوی مسیر های سالنگ و بامیان (مارچ ۲۰۱۳).
۷. صفحه ماستر پلان در مورد تصمیم دولت جهت تمدید لین ۵۰۰ کیلوولت از مسیر سالنگ.
۸. گزارش مقدماتی مسیر سالنگ و مطالعه سیستم برق Power Flow Study.
۹. تفاهم نامه تمویل پروژه میان بانک آسیایی و وزارت محترم مالیه (۱۴ دسامبر ۲۰۱۳).
۱۰. تفاهم نامه تمویل پروژه (به شکل قرضه) میان وزارت محترم مالیه و برشنا شرکت (Subsidiary Loan Agreement) (۱ فبروری ۲۰۱۴).
۱۱. مکتوب کمپنی فیشنر جهت گزینه مسیر لین ۵۰۰ کیلو ولت از دشت الوان الی کابل (۱ فبروری ۲۰۱۶).
۱۲. فرمان شماره ۴۵ مورخ ۱۳۹۱/۵/۵ رئیس جمهور.
۱۳. مصوبه شماره ۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۸/۸ شورای وزیران.
۱۴. مصوبه شماره ۶ مورخ ۱۳۹۲/۹/۲ شورای وزیران.
۱۵. متن ایمیل مورخ ۱۱ اپریل ۲۰۱۶ بانک انکشاف آسیایی.
۱۶. سند بودجه ملی (برشنا شرکت) سال ۱۳۹۳.
۱۷. سند بودجه ملی (برشنا شرکت) سال ۱۳۹۴.
۱۸. ایمیل مورخ ۲۰ می سال ۲۰۱۶ بانک انکشاف آسیایی (اسد حلیم) و ضمیمه آن.
۱۹. ماستر پلان تهیه شده از جانب شرکت فیشنر.
۲۰. اسناد ارائه شده توسط شرکت برشنا.
۲۱. مجموع اعلامیه های معترضین.

دوم

کمیسیون ملی بررسی مسیر لین برق ۵۰۰ کیلو ولت از پلخمري الی ارغندی پس از مطالعه اسناد جهت غور و مذاقه بیشتر از هیئت عامل د افغانستان برشنا شرکت دعوت به عمل آورد تا در جلسه کمیسیون حضور یافته و به سوالات اعضای این کمیسیون پاسخ ارائه نمایند. سوالات عمده مطرح شده از جانب اعضای کمیسیون قرار ذیل بوده اند:

۲.۱ دلایل تغییر مسیر انتقال لین برق چه بوده اند؟

۲.۲ در تغییر مسیر انتقال لین برق کدام مراحل قانونی طی شده است؟

The bottom of the page contains several handwritten signatures in black ink. There are also some faint, illegible stamps or markings. The signatures appear to be from various individuals, possibly officials or members of the commission mentioned in the text.

۲.۳ در صورت وقوع حالات ناگوار طبیعی، برق ۱۲ ولایت کشور قطع میگردد. راه بدیل برای تأمین برق ۱۲ ولایت چه مییاشد؟

۲.۴ وضعیت تدارکاتی لین انتقال برق در شبرغان - دشت الوان در کدام مرحله قرار دارد؟

۲.۵ مصارف مالی پروژه از کدام منبع با چه مقدار تمویل میگردد؟

۲.۶ در صورتیکه مسیر پروژه از سالنگ به بامیان تغییر مسیر نماید چه تأثیرات منفی را بالای کار های انجام یافته در قبال خواهد داشت:

- قیمت پروژه
- مدت پروژه
- مقدار جریمه‌ی که دولت باید به دونه‌ها و یا حکومت ترکمنستان بپردازد.

علاوئاً هیئت عامل به برخی از سوالات اضافی که در جریان مجلس از آنها مطرح گردید، نیز پاسخ ارائه نمودند.

سوم

یافته‌های کمیسیون ملی بعد از مطالعه، ارزیابی و بررسی اسناد و پرسش و پاسخ با هیأت عامل د افغانستان برشنا شرکت قرار ذیل اند:

۱. ریاست برشنا تغییر مسیر لین انتقال ۵۰۰ کیلو ولت را به دلیل کمبود وجوه مالی، موجودیت ظرفیت اضافی انتقال ۳۰۰ میگاوات برق به کابل در شبکه موجود ۲۲۰ کیلو ولت و استعجالیت تأمین نیاز روز افزون پایتخت به انرژی برق حمایت نموده است.
۲. اینکه شرکت برشنا در اقدام خود از انگیزه سیاسی پیروی نموده باشد ثابت نگردید.
۳. شرکت برشنا این تصمیم ستراتیژیک را با هیچ نهاد رهبری دولتی مانند شورای عالی اقتصادی شورای وزیران و یا شورای ملی شریک نکرده است.
۴. نبود یک چارچوب پروسیجر حقوقی برای تصویب پروژه های بزرگ یکی از عوامل مشکل ساز بوده است.
۵. فقدان دیدگاه بزرگ ملی در رهبری سکتور انرژی کشور وضعیتی را به وجود آورده است که پس از مصرف مبالغ هنگفت، کشور هنوز فاقد شبکه ملی برق می‌باشد.

3

چهارم

کمیسیون ملی به منظور درک بهتر حقایق، پس منظر کرونولوژیک ماستریپلان برق افغانستان را مطالعه نموده و مسایل ذیل را تشخیص نمود:

۱- منشأ ظهور مفکوره ماستریپلان الی منظوری آن

۱.۱ ۲۰۰۴ (۱۳۸۳) در جریان تدوین ستراتیژی انکشاف ملی افغانستان برای بار نخست انکشاف سکتور انرژی و تأمین امنیت انرژی به حیث اولویت مهم دولت تعریف شد و نخستین طرح ماستر پلان برق افغانستان توسط بانک جهانی تدوین شد اما استفاده عملی از آن به عمل نیامد و بناً تدابیر برای رفع نیازمندی های شهر کابل در مرکز توجه قرار گرفت.

۱.۲ ۲۰۰۸ (۱۳۸۷) وزارت انرژی و آب از بانک انکشاف آسیایی تقاضا نمود تا ماستریپلان سکتور انرژی افغانستان را ترتیب نماید. طی جلسات متعدد بین الوزارتی با حضور نماینده گان جامعه بین المللی فیصله گردید تا بانک انکشاف آسیایی با منظوری ۵۷۰ میلیون دالر به عنوان نهاد اصلی تمویل کننده سکتور انرژی در افغانستان عمل نماید.

۱.۳ فرمان شماره (۴۵) مورخ ۱۳۹۱/۵/۵ رئیس جمهور، وزارت انرژی و آب را موظف نمود تا:

- طی مدت سه ماه، به همکاری مستقیم د افغانستان برشنا شرکت از شروع کار برای شبکه سازی برق در شهر کابل و سایر شهر های بزرگ کشور به شورای وزیران گزارش ارائه نماید.
- طی مدت شش ماه، راه های خودکفایی کشور از درک تأمین انرژی برق در طویل المدت را به شورای وزیران ارائه نماید.
- طی مدت شش ماه، پروسه انتقال برق به جنوب، شرق و مناطق مرکزی کشور به شمول بامیان، و دایکندی را مورد ارزیابی فنی و تخنیکی قرار داده طرح های مشخص به شورای وزیران ارائه نماید.

۱.۴ وزارت انرژی و آب به همکاری د افغانستان برشنا شرکت موظف گردید تا پلان تفصیلی شبکه سازی برق شهر کابل و شهر های بزرگ را با در نظر داشت توازن توزیع برق در شهر های کشور و تولید انرژی برق از منابع مختلف طور همه جانبه ترتیب و به جلسات بعدی شورای وزیران ارائه نماید. (مصوبه شماره ۳۱ مورخ ۱۳۹۱/۸/۸ شورای وزیران).

۱.۵ طرح پلان تفصیلی شبکه سازی برق شهر کابل و شهر های بزرگ کشور تصویب گردید. وزارت های انرژی و آب و مالیه در تطبیق پلان متذکره موظف گردیدند. (مصوبه شماره ۶ مورخ ۱۳۹۲/۲/۹).

۱۶ در ۶ نوامبر سال ۲۰۱۰ میلادی (۱۵ عقرب ۱۳۸۹) بانک انکشاف آسیایی، شرکت آلمانی فیشنر را به حیث شرکت مشورتی برای مطالعات ماستریپلان سکتور انرژی افغانستان استخدام نمود.

۱.۷ در اکتوبر ۲۰۱۱ (میزان ۱۳۹۰) شرکت فیشنر طرح ماستریپلان برق افغانستان را بر مبنای مشاهدات ماهواره‌ای ترتیب داد.

۱.۸ در دسامبر ۲۰۱۲ (قوس ۱۳۹۱) جلسه‌ی که ریاست آن را وزیر انرژی و آب و رئیس شرکت برشنا به عهده داشتند، با اشتراک نماینده‌گان دوتر های اصلی و وزارت های ذیربط دایر گردید. در این جلسه مسوده گزارش نهایی شرکت فیشنر در باره ماستریپلان به جانب افغانستان تقدیم گردید.

۱.۹ در جریان سال های ۲۰۱۳-۲۰۱۴ (۱۳۹۱-۱۳۹۲) نماینده‌گان جوانب ذیربط منجمله معین وزارت انرژی و آب، رئیس شرکت برشنا، وزارت مالیه، بانک انکشاف آسیایی، موسسه DFID، بانک جهانی و USAID برای مباحثه و نظارت از جریان پیشرفت کار ترتیب ماستریپلان در شهر شتوتگارت آلمان چهار بار باهم ملاقات نمودند.

۱.۱۰ در ربع چهارم سال ۲۰۱۴ گزارش نتایج مطالعات ماستریپلان انرژی افغانستان که کار تهیه آن در ماه مارچ ۲۰۱۳ آغاز گردیده بود، به دولت افغانستان تقدیم و توسط کمیته وزرا که مشتمل بر وزارت انرژی و آب، شرکت برشنا، وزارت مالیه منظور گردید. شرکت مشورتی آلمانی توظیف شده برای این مطالعات بدون سفر به افغانستان مطالعات خویش را از راه دور از طریق تصاویر ماهواره‌ای تکمیل نمود. بر اساس همین مطالعات برای انتقال لین ۵۰۰ کیلو ولت از پلخمیری به کابل دو مسیر ممکن مشخص شد:

۱. یک دهلیز از مسیر کوتل سالنگ از طریق ولایات بغلان، پروان و کابل

۲. دهلیز دوم از میسر بامیان از طریق ولایات بغلان، بامیان، وردک و کابل

مسیر اولی از طریق سالنگ برای تثبیت موجودیت فضای کافی به خاطر اعمار لین جدید ۵۰۰ کیلو ولت به تحقیقات بیشتر نیاز داشت و عبور دو لین بلند ولتاژ از سالنگ به کابل درجه ریسک پرچاوی های احتمالی را بلند میبرد.

مسیر دوم به این دلیل توصیه گردید که سرمایه گذاران عینک و حاجی گک متعهد بودند که به مقدار ۸۰۰ میگاوات برق حرارتی را از ذغال تولید نمایند و لین ۵۰۰ کیلو ولت میتواندست برق تولید شده مذکور را به کابل و از آنجا به قندهار در جنوب و خوست در جنوب شرق کشور انتقال بدهد.

۱.۱۱ در مارچ ۲۰۱۳ (حمل ۱۳۹۲) گزارش نهایی راجع به ماستریپلان به جانب افغانی در تالار وزارت انرژی و آب با حضور داشت ۸۰ تن از شخصیت های رسمی به شمول نماینده دفتر ریاست جمهوری، توسط وزارت انرژی و آب،

ریس شرکت برشنا و وزیر مالیه منظور گردید. در همین جلسه وزارت های مالیه و معادن و پترولیم تأیید کردند که سرمایه گذاران پروژه های معادن حاجی گک و عینک فابریکه های برق حرارتی (از ذغال) به ظرفیت هشتصد میگاووات برق را به احتمال قوی اعمار خواهند کرد.

۱.۱۲ در نشست های مورخ ۱۳ و ۱۴ فبروری سال ۲۰۱۳ (۲۵ و ۲۶ دلو ۱۳۹۱) در شهر شتوتگارت آلمان آخرین دور مباحثات روی طرح ماستریپلان میان جوانب ذیربط که در آن مزایا و چالش های مسیر های انتقال برق ۵۰۰ کیلوولت از طریق سالنگ و بامیان مورد بحث قرار گرفت. بانک انکشاف آسیایی توضیح داد که با در نظر داشت اینکه مسیر بامیان در حدود یکصد کیلومتر طولانی تر است، وجوه مالی برای تمديد لین ۵۰۰ کیلوولت از مسیر سالنگ تخصیص یافته است. شرکت فیشنر موقف خود را طور ذیل بیان نمود:

به دلایل زیرین مسیر بامیان برای تمديد لین ۵۰۰ کیلوولت مرجح می باشد:

- پیچیده گی اراضی مسیر سالنگ
- موجودیت لین ۲۲۰ کیلوولت
- فقدان تفاوت قابل ملاحظه در قیمت
- سکتگی بزرگ در روند تأمین برق کابل در صورت مواجه شدن همزمان هر دو لین انتقال ۲۰۰ و ۵۰۰ کیلوولت با خطرات.

۱.۱۳ به تعقیب آن وزارت انرژی و آب و شرکت برشنا در جلسه شتوتگارت خاطر نشان نمودند که به منظور رفع نیاز های عاجل شهر کابل به انرژی برق، لازم است تا مسیر انتقال لین ۵۰۰ کیلوولت از مسیر سالنگ صورت گیرد.

۱.۱۴ در ماه اپریل ۲۰۱۳ (حمل ۱۳۹۲) یک تیم دیزاینر فیشنر مستقر در افغانستان کار دیزاین لین برق ۵۰۰ کیلوولت از مسیر سالنگ را آغاز نمود.

۱.۱۵ در ماه جون سال ۲۰۱۳ (جوزای ۱۳۹۲) معین وزارت مالیه افغانستان و رییس شرکت برشنا تفاهم نامه اجرایی شدن پروژه متذکره را از مسیر سالنگ به امضا رسانیدند.

۱.۱۶ در ماه اکتوبر سال ۲۰۱۳ (میزان ۱۳۹۲) مذاکره به ارتباط مسیر سالنگ میان وزارت مالیه افغانستان و بانک انکشاف آسیایی صورت گرفت. در ماه نوامبر ۲۰۱۳ در روشنی تعهد ۱۰۴ میلیون دالری USAID و ۱۳ میلیون دالری کشور جاپان، هیئت مدیره بانک انکشاف آسیایی پروژه مذکور را رسماً تأیید نمود.

۱.۱۷ شرکت برشنا به همکاری شرکت فیشنر در سال های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ میلادی پروسه داوطلبی را به راه انداخت.

۱.۱۸ در ۲۷ نوامبر سال ۲۰۱۵ میلادی بانک انکشاف آسیایی نامه (عدم اعتراض به تفویض قرارداد) را که حیثیت مهر تأیید را داشت، صادر نمود.

۱.۱۹ در دسامبر سال ۲۰۱۵ میلادی پروژه متذکره به کمیته ملی تدارکات تقدیم گردید.

پنجم

مرحله اعتراضات

پس از آن که طرح پروژه از مسیر سالنگ در جلسه کمیته ملی تدارکات مورد اعتراض قرار گرفت تصمیم اتخاذ گردید که:

- پروسه داوطلبی پروژه متوقف گردد.
- کمیته تخنیکی متشکل از وزارت انرژی و آب، شرکت برشنا، دفتر معاونیت دوم ریاست جمهوری و وزارت های مربوطه تشکیل گردد.
- گزارش کار کمیته تخنیکی به کابینه محترم دولت جمهوری اسلامی افغانستان غرض تصمیم گیری نهایی ارائه گردد.
- کمیته تخنیکی پس از برگزاری چهار جلسه، گزارش خویش را که حاوی نظریات مقایسوی در مورد هردو مسیر بود، به جلسه کابینه ارائه نمود.
- موضوع تعیین مسیر لین برق ۵۰۰ کیلوولت به تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۵ در آئندای کابینه شامل گردید اما بنا به درخواست جلالتمآب سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری به منظور بازنگری از آئندا خارج شد و تصمیم گرفته شد که طرح در یک جلسه محدود تر با حضور رهبران حکومت وحدت ملی مورد بحث قرار گیرد.
- به تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱۸ این موضوع در حضور جلالتمآبان داکتر محمد اشرف غنی رئیس جمهور، داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجراییه، قانون پوه سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری و برخی ذوات دیگر مورد بحث قرار گرفته اما مجلس به کدام نتیجه نرسید. فیصله گردید که یک جلسه دیگر به اشتراک جلالتمآبان داکتر عبدالله عبدالله، محترم استاد حاجی محمد محقق معاون دوم ریاست اجراییه، داکتر

7

همایون قیومی مشاور رییس جمهور، علی احمد عثمانی وزیر انرژی و آب و نمایندگان شرکت برشنا دایر گردد که در جلسه مذکور مباحثه بالای موارد اعتراضی صورت گرفته و مجلس به کدام نتیجه واحد دست نیافت. به تاریخ ۱۱ ثور سال ۱۳۹۵ موضوع تعیین مسیر برق ۵۰۰ کیلوولت از دشت الوان پلخمیری الی ارغندی کابل به صورت متفرقه در آجندای کابینه ج.ا.ا قرار گرفت.

- جلسه مورخ ۱۱ ثور کابینه پس از مباحثات و ارزیابی مقایسوی هر دو مسیر تأکید نمود تا مسیر سالنگ برای انتقال لین ۵۰۰ کیلو ولت تأیید گردیده نیازمندی های ولایت بامیان به انرژی برق با تأمین ۳۰۰ میگاووات برق از طریق لین ۲۲۰ کیلو ولت پشته سرخ الی بامیان رفع گردد. اما جلالتمآبان معاون دوم ریاست جمهوری و معاون دوم ریاست اجراییه بر اصل رجحان مسیر بامیان تأکید نمودند ولی پس از پافشاری برخی از اعضای کابینه، جلالتمآب رییس جمهور بر تصویب مسیر سالنگ ترخیص کردند. دلیل اصلی ترخیص مقام ریاست جمهوری، امکان فسخ تعهدات مالی دونه ها در صورت تأخیر بیشتر در تصمیم گیری راجع به پروژه بود.

پس از آن جلالتمآب معاون دوم ریاست جمهوری پیشنهاد نمودند که هر نوع فیصله در این مورد باید شامل تدابیر روشن برای رفع نیازمندی انرژی برق بامیان و مناطق مرکزی نیز باشد. این پیشنهاد برعلاوه مسایل ذکر شده در فوق مورد تصویب قرار گرفت.

- **اعتراضات مدنی:** گروهی از فعالان سیاسی و جامعه مدنی که طی چندین ماه برای بازگشت پروژه به مسیر بامیان تلاش نموده بودند، بر فیصله کابینه معترض گردیده هشدار دادند که در صورت عدم تحقق خواسته های شان به تظاهرات گسترده دست خواهند زد. دولت به منظور جلوگیری از تظاهرات، مفاهمه با معترضان و یافتن راه حل های قابل قبول تلاش های متعدد را به شمول اعزام هیئت حسن نیت نزد معترضان و دعوت از رهبران اعتراض به مذاکره انجام داد که با پاسخ مثبت مواجه نگردید.

- روز دوشنبه مورخ ۲۷ ثور ۱۳۹۵ تظاهرات مسالمت آمیز مدنی گسترده در شهر کابل برگزار گردید. این تظاهرات از جانب هواداران اعتراض در برخی ولایات و شماری از کشور های خارجی نیز پشتیبانی گردید. در عین زمان در برخی ولایات کشور تظاهراتی در پشتیبانی از مسیر سالنگ صورت گرفت. موضع گیری های دو طرف در رسانه ها و شبکه های اجتماعی بازتاب گسترده یافته و بعضاً از مسیر سالم خارج گردیده و باعث اشتعال اختلافات سیاسی، مذهبی و قومی گردید.

بارزترین نمونه تعمیق اختلافات اجتماعی، همانا مشاجرات شدید لفظی در ولسی جرگه روی همین مسئله و ترک جلسات ولسی جرگه توسط عده ای از وکلا به رسم اعتراض بود. گروه بزرگی از اعضای مجلسین شورای ملی در روز بعد ضمن ملاقات با جلالتمآبان رییس جمهور و رییس اجراییه از فیصله کابینه حمایت نموده و معترضین را به مذاکره فرا خواندند.

8

جلالت‌آب رییس جمهور طی یک سخنرانی از برگزاری مسالمت آمیز تظاهرات قدردانی نموده و یک کمیسیون ملی را جهت بررسی مسیر لین برق ۵۰۰ کیلو ولت از پلخمری الی ارغندی توظیف نمودند.

کمیسیون ملی، اعتراضات مدنی بر اعمال حکومت را جز حقوق اساسی شهروندان دانسته، به آن احترام می‌گذارد و عدول از معیار های مدنی اعتراض را مانع نهادینه شدن فرهنگ دموکراسی در کشور می‌داند. در عین حال کمیسیون بدین باور است که رهبری دولت باید به پیام های اعتراضی شهروندان با دقت گوش داده و با آن برخورد مسوولانه نماید.

• کمیسیون اعلامیه های جنبش اعتراضی بر مسیر سالنگ (جنبش روشنایی) را به منظور تشخیص خواست های آنان مطالعه نمود. فشرده ترین اعلام در اعلامیه شماره (۱۳) مورخ ۳۰ ثور ۱۳۹۵ آنان مشعر است که: "شورای عالی مردمی، در تمام اعلامیه ها و بیانیه ها... پیوسته تأکید کرده است که خواست ما تنها بطلان فیصله ضد ملی کابینه و تطبیق ماسترپلان برق است. هیچ بدیلی از جانب حکومت در این رابطه قابل قبول نیست."

کمیسیون با بررسی بی‌طرفانه جریان وقایع و نظریات مطروحه بر له و علیه هر دو مسیر به این باور رسیده است که توصیه کمپنی فیشنر مبنی بر رجحان مسیر بامیان در نخستین گزارش آن (هرچند متکی بر مطالعات ساحوی نبوده است) منطقی تر به نظر می‌رسد و شاید بهتر بود نهاد های ذیربط بر مبنی آن اجراءات می‌نمودند. اما سیر انکشاف مسئله در سه سال گذشته به نحوی بوده است که امروز بازگشت به نقطه اولی را به دلایل ذیل غیر قابل توجیه می‌سازد:

۱. وجوه مالی که از سوی بانک انکشاف آسیایی در نظر گرفته شده بود، برای تمدید لین از مسیر بامیان کفایت نمیکرد.
۲. قرار بود تا سال ۲۰۱۸ میلادی یک دستگاه تولید برق حرارتی در نزدیک معدن حاجی‌گک و معدن مس عینک توسط کمپنی چینیایی ساخته شود که تا آینده نا معلوم به تعویق افتاده است.
۳. به منظور تمدید لین انتقالی کاسا ۱۰۰۰ مسیر خاواک انتخاب گردیده است که از محدودیت فضا در مسیر سالنگ کاسته است.
۴. قرار بود پروژه تا سال ۲۰۱۶ تکمیل گردد اما بنابر مشکلات انتخابات ریاست جمهوری به تأخیر مواجه شد.
۵. استعجالیت تأمین برق مورد ضرورت شهر کابل و ولایات دیگر.
۶. مکتوب عدم اعتراض بانک انکشاف آسیایی به ارتباط مسیر سالنگ در سال ۲۰۱۵ مواصلت ورزیده است.

جدول های زیر امکان مقایسه مزایا و اشکالات هردو مسیر را در شرایط امروزی مهیا میسازد:

مقایسه مزایا و اشکالات هردو مسیر در شرایط کنونی

انتقال برق از مسیر سالنگ

مزایا	اشکالات
کوتاه بودن مسیر.	تمدید لین سوم از طریق سالنگ در آینده نا ممکن به نظر میرسد.
نیاز به هزینه کمتر.	دسترسی به بعضی قسمت های سالنگ در زمستان به دلیل ارتفاع ۴۵۰۰ متر مشکل به نظر میرسد.
دسترسی سهل تر به حفظ و مراقبت.	مسیر سالنگ تحت خطر برف کوچ و دیگر آفات طبیعی قرار دارد.
نیاز به تعداد کمتر پایه های برق و در نتیجه سرعت در روند استملاک.	تمدید همه لین های انتقالی از یک مسیر به کابل احتمال قطع منابع برق به کابل و ولایات دیگر را بیشتر می سازد.
دولت افغانستان تابع تادیه جریمه وضع شده از سوی صادرکننده برق نمی گردد.	
موافقت تمویل کننده گان حاصل شده است.	
مطالعات امکان سنجی به صورت گام به گام تکمیل گردیده است.	
مراحل سروی، دیزاین، و تدارکات آن تکمیل گردیده است.	
در صورت تأخیر بیشتر در کار پروژه نگرانی از فسخ تعهدات مالی دونه ها در قبال آن وجود دارد.	
روند رسیدن برق به کابل و ۱۲ ولایت دیگر سرعت می یابد.	

10

HR

06

0

انتقال برق از مسیر بامیان:

مزایا	اشکالات
مرتفع ترین نقطه این مسیر ۳۵۰۰ متر بوده که نسبت به مسیر سالنگ کمتر است.	به دلیل طولانی بودن مسیر، قیمت پروژه بلندتر می باشد.
تمدید لین دوم از مسیر سالنگ در آینده، عملی باقی میماند.	مسیر بامیان نسبت به مسیر سالنگ نا امن تر می باشد.
منابع برق کابل و ولایات دیگر از دو مسیر تمدید خواهند یافت و کابل به تاریکی مطلق فرو نخواهد رفت.	این مسیر به زمان بیشتر نیاز دارد.
منابع تولید برق حرارتی و آبی که در آینده ساخته خواهد شد، در نزدیکی مسیر واقع گردیده و به آسانی انتقال خواهند گردید.	نیاز به پایه های بیشتر جهت انتقال انرژی.
امکان وصل شدن به شبکه ملی برق افغانستان در مقابل حوادث طبیعی با چالش های کمتر مواجه خواهیم بود.	سروی و دیزاین صورت نگرفته است.
	مراحل تدارکاتی طی نشده است.
	مطالعات امکان سنجی ساحوی گام به گام انجام نشده است.

کمیسیون ملی بررسی مسیر لین انتقال برق ۵۰۰ کیلو ولت از پلخمیری الی ارغندی، بعد از بحث و مذاکرات طولانی و هم چنان بررسی تمامی اسناد مربوط به پروژه، به نتیجه گیری زیر توافق کرد:

۱- به منظور حفظ منافع علیای کشور، به منظور تأمین وحدت ملی و ثبات افغانستان، به خاطر جلوگیری از تشنجات و تقابل قومی و سمتی، بخاطریکه در عمل انجام شده قرار گرفته و تمام مراحل تخنیکی و تدارکاتی پروژه لین انتقال برق ۵۰۰ کیلو ولت از شمال به جنوب از طریق سالنگ طی دو نیم سال گذشته اجرا شده و با درنظر داشت یافته های کمیسیون ملی از بررسی اوراق مربوط، مراحل تدارکاتی پروژه از حالت تعلیق بیرون شود.

۲- طرح تأمین برق ولایت بامیان از طریق پشته سرخ توسط لین انتقال برق ۲۲۰ کیلو ولت نیاز های استراتیژیک برای ایجاد شبکه ملی برق کشور را تأمین نمی کند و کمیسیون پیشنهاد میکند تا پروژه لین

- انتقال برق ۲۲۰ کیلو ولت (دبل سرکت) به ظرفیت ۳۰۰ میگا وات از مسیر دوشی به مناطق مرکزی که توانمندی تأمین برق تمامی ولایات های مرکزی را دارد، به شرح ذیل اجرا گردد:
- اعمار شبکه لین انتقال برق ۲۲۰ کیلو ولت (دبل سرکت) به ظرفیت ۳۰۰ میگا وات از منطقه دوشی الی مرکز بامیان، شروع پروژه از ماه سرطان سال جاری و ختم آن در ماه قوس سال ۱۳۹۸.
 - اعمار سبستیشن برق در مرکز بامیان، شروع پروژه ماه سرطان سال جاری و ختم آن در ماه قوس سال ۱۳۹۸.
 - اعمار شبکه توزیع برق در ولایت بامیان برای حد اقل ۲۰۰۰۰ خانواده، شروع پروژه ماه سرطان سال جاری و ختم پروژه در ماه قوس سال ۱۳۹۸.
 - نهاد های ذیربط وظیفه دارند تا طرح شبکه انتقال برق به دیگر مناطق مرکزی و سایر ولایات را الی ۶ ماه به کابینه غرض تصویب تقدیم نمایند.
 - حین احداث فابریکه برق حرارتی در اشیسته بامیان، لین انتقال ۵۰۰ کیلو ولت از اشیسته الی ارغندی اعمار شود.
 - وزارت مالیه مکلف است که بودجه این پروژه را تنظیم و در بررسی وسط سال بودجه ملی ۱۳۹۵ از طریق حکومت به پارلمان ارائه نماید.

و من الله التوفیق.

شماره	نام و تخلص	امضا	شماره	نام و تخلص	امضا
۱	داکتر حضرت عمر زاخیلوال		۷	همایون رسا	
۲	عبدالستار مراد		۸	انجنیر محمود بلیغ	
۳	سید سعادت منصور نادری		۹	فیض الله ذکی	
۴	سید محمد حسن شریفی		۱۰	برنا کریمی	
۵	حسیب الله کلیمزی		۱۱	داکتر همایون قیومی	
۶	حاجی الماس زاهد				